

HOSTALRIC. Portal de Barcelona. Una de les quatre entrades al recinte emmurallat.

Al llarg dels segles, el castell ha estat escenari de diferents conflictes bèl·lics: la guerra contra Felip l'Ardit de França (segle XIII), la guerra civil catalana (segle XV), l'ocupació francesa de finals del segle XVII però, sobretot, la de 1808-1814. Les múltiples remodelacions posteriors a cada episodi bèl·lic alteraren profundament l'aspecte original de la fortalesa, sobretot després de l'ocupació de 1694, quan fou pràcticament reconstruïda de nova planta. El castell mantingué guarnició militar fins a principis del segle XX i el 1963 fou declarat Monument Històric Artístic Nacional. Actualment, una part de les dependències acull un restaurant.

La vila d'Hostalric conserva bona part del recinte emmurallat, datat al segle XIV, tot i que probablement ja existia una muralla anterior. Se'n conserven uns 600 metres amb vuit torres cilíndriques. Destaquen la torre d'Ararà o dels presos, que protegia la porta de Barcelona i la torre dels Frares, situada a l'altre extrem de la vila. Aquesta darrera té 30 metres d'alçada, 13 de diàmetre i murs de 3,5 metres a la base.

A l'interior del nucli històric hi ha diversos edificis interessants, com la Casa de la Vila, antic convent de pares mínims de Sant Francesc de Paula, construït l'any 1610 i que conserva la cripta del convent medieval; la Farmàcia (antiga casa Falgueres) i can Fortuny.

Recopilació: Lluís Fernàndez López

BIBLIOGRAFIA

VARGAS I COLL, Anna i MERINO I SERRA, Jordi. *La Selva. Ruta per la plana selvatana*. Full dels Amics de l'Art Romànic de Sabadell núm. 1 del 26 de març del 2000.

MASAGUÉ I TORNÉ, Josep M. Full. *La Selva i el Vallès Oriental*. Fulls dels Amics de l'Art Romànic de Sabadell núm. 90 del 25 d'octubre del 2009.

AARS

AMICS DE L'ART ROMÀNIC DE SABADELL

Núm. 244

22 de març de 2026

LA SELVA

MONESTIR DE SANT SALVADOR DE BREDÀ

El monestir de Sant Salvador de Breda va ser fundat l'any 1038 pels vescomtes Guerau de Cabrera i Ermessenda. Durant l'edat mitjana va tenir un paper destacat i acumulà possessions a la Selva, a Osona i al Vallès. De l'església romànica original, encara se'n conserva el campanar, adossat al costat nord. Té una torre quadrada del segle XI, de 32 metres, amb sis pisos, amb finestres d'una o dues obertures i, als nivells superiors, finestres geminades

SANT SALVADOR DE BREDÀ. Notable campanar romànic.

amb columnes i capitells en forma de mènsula i decoració llombarda. També és decorat amb arcuacions llombardes i un fris de dents de serra.

L'església actual és gòtica (segles XIV-XVI), amb un gran absis poligonal, una portalada d'arcs apuntats i una rosassa que presideix la façana.

SANTA MARIA DE BREDA. Actualment seu del Museu Municipal Josep Aragay.

Del claustre medieval només ha arribat fins avui l'ala nord, amb set arcs de mig punt i capitells decorats amb fulles de lliri. El van construir a finals del segle XIII i va ser restaurat el 1932; la resta del claustre es va perdre entre els segles XIX i XX.

A ponent del claustre hi ha la casa de l'Abat, edificada entre 1461 i 1507. S'hi accedeix per un portal de mig punt amb l'escut de l'abat Sampsó, i un petit passadís condueix a un pati amb diversos elements gòtics recuperats.

El conjunt es completa amb l'antiga església parroquial de Santa Maria, documentada des del 1038. El temple conserva un absis romànic del segle XII on encara es poden observar pintures murals originals i arcs llombards, als quals s'afegiren capelles gòtiques que li donen forma de creuer. Al segle XVIII es reformà la nau i es construí el campanar octogonal. Des de l'exclaustració de 1835, l'edifici acull l'Ajuntament i el Museu Municipal Josep Aragay.

CALDES DE MALAVELLA

Caldes de Malavella ha crescut al voltant dels seus brolladors d'aigua termal, l'element més característic de la vila des de temps immemorials. L'aprofitament d'aquestes aigües és documentat ja fa trenta mil anys, gràcies al jaciment paleolític del Puig de les Ànimes.

De l'època romana, se'n coneixen dos conjunts termals. El primer situat al Puig de les Ànimes, aprofitava l'aigua que avui alimenta el balneari i l'embotelladora del Vichy Catalan. Es conservava una gran piscina rectangular, però va ser destruïda a principis del segle XX. El segon conjunt, al turó de Sant Grau, conserva una piscina envoltada per un passadís que abans comunicava amb les diverses dependències. L'aigua hi arribava directament del brollador a través d'un forat al pilar central del costat est, després de passar per una estança de caràcter sagrat dedicada al déu Apol·lo. Els dos conjunts foren construïts a mitjan segle I dC i abandonats a finals del segle IV dC.

L'església de Sant Esteve de Caldes és esmentada l'any 1053 com a possessió del monestir de Breda. És un temple de planta basilical, de tres

naus i un absis central flanquejat per dues absidioles. De l'edifici romànic es conserven els absis, decorats amb arcuacions llombardes, i la base del campanar. S'hi varen fer importants reformes als segles XVI i XVII, que afectaren sobretot la distribució interna i la façana.

SANT ESTEVE DE CALDES DE MALAVELLA. Absis central i part de les dues absidioles.

El castell de Caldes és esmentat per primera vegada l'any 1183. Inicialment vinculat al vescomtat de Cabrera, el 1240 ja depenia del castell de Llagostera, que era de domini reial. Va ser enderrocat al segle XIX; avui se'n conserven tres torres i un pany de muralla al costat de les termes de Sant Grau.

L'any 1840 s'obrí a Caldes la primera casa de banys, el primer pas que va portar als grans balnearis de la segona meitat del segle XIX. Dos d'aquests establiments, el balneari Prats i el Vichy Catalan, continuen essent dos magnífics exemples de l'arquitectura modernista. La seva construcció i el creixement urbanístic associat deixaren nombroses mostres d'aquest estil a la vila, primer a les cases dels estiuejants i, més endavant, en edificis locals on els mestres d'obres incorporaren elements com el ferro forjat i els mosaics.

CASTELL D'HOSTALRIC I RECINTE EMMURALLAT

Hostalric s'alça sobre un turó de gran importància estratègica que domina el camí tradicional cap a França, utilitzat des de la prehistòria. El turó del castell fou ocupat ja en època ibèrica, probablement amb un poblat i també hi ha indicis d'ocupació romana. Al segle XI la família Cabrera hi ordenà construir un castell, i la vila esdevingué la capital administrativa del seu vescomtat.